dr n.med. Agnieszka Saracen

AUTOREFERAT

Zakład Pielęgniarstwa

Wydział Nauk o Zdrowiu i Kultury Fizycznej

Uniwersytet Technologiczno – Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu

ASOry

1. IMIĘ I NAZWISKO

Agnieszka Łucja Saracen

ASOK

2. POSIADANE DYPLOMY, STOPNIE NAUKOWE

1994 – Ukończony Wydział Pielęgniarski Akademii Medycznej w Lublinie; uzyskany tytuł magistra pielęgniarstwa, temat pracy magisterskiej „Karmienie naturalne u kobiet z ciążą przeterminowaną", ocena pracy bardzo dobra, dyplom ocena bardzo dobra,

1999 – specjalizacja I stopnia z medycyny społecznej,

2004 – ukończenie studiów podyplomowych w zakresie zarządzanie szpitalem/ administracja zdrowiem publicznym CM UJ w Krakowie,

2006 - obrona pracy doktorskiej pt. „Zapotrzebowanie na opiekę, a planowanie obsad położnych w systemie rooming – in". Wydział Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu Akademii Medycznej w Lublinie, uzyskany tytuł doktora nauk medycznych.

A.S.Ok.

3. INFORMACJA O ZATRUDNIENIU W JEDNOSTKACH NAUKOWYCH

1998 – 2003 - nauczyciel akademicki w Wyższej Szkole Dziennikarskiej im. M. Wańkowicza w Radomiu,

2005 - nauczyciel akademicki w Radomskiej Szkole Wyższej, Wydział Nauk o Zdrowiu, Prorektor ds. kształcenia Radomskiej Szkoły Wyższej 2006-2008,

2008/2009 - nauczyciel akademicki i Dziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu w Radomskiej Szkole Wyższej,

2009 - Dyrektor Instytutu Zdrowia Politechniki Radomskiej im. Kazimierza Pułaskiego,

2010 - 2012 - Z-ca Dyrektora Instytutu Zdrowia Politechniki Radomskiej im. K. Pułaskiego,

2012 - nadal – Kierownik Zakładu Pielęgniarstwa i Prodziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu i Kultury Fizycznej Uniwersytetu Technologiczno – Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu.

A Sem

4. WSKAZANIE OSIĄGNIĘCIA WYNIKAJĄCEGO Z USTAWY O STOPNIACH NAUKOWYCH I TYTULE NAUKOWYM

4.1 Tytuł osiągnięcia naukowego

Cykl publikacji dotyczących chorób kręgosłupa ze szczególnym uwzględnieniem osteoporozy

4.2 Publikacje wchodzące w skład osiągnięcia naukowego:

1. A.SARACEN, Z. KOTWICA: Complications of percutaneous vertebroplasty. An analysis of 1100 procedures performed in 616 patients. Medicine, 2016, 95(24):e3850 (**IF 1,206**, MNiSW 40).
2. A.SARACEN, Z. KOTWICA: Treatment of multiple osteoporotic vertebral compression fractures by percutaneous cement augmentation. Int Orthop 38, 2014, 2309-2312. (**IF 2,11**, MNiSW/KBN 30)
3. A.SARACEN, Z. KOTWICA,: Thoracic spinal epidural cavernous haemangioma with an acute onset: case report and a review of the literature. Clin Neurol Neurosurg, 2013, 115 (6): 799-801. (**IF 1,248**, MNiSW/KBN 25)
4. Z. KOTWICA, A. SARACEN: Early and long - term outcomes of vertebroplasty for single osteoporotic fractures. Neurol Neurochir Pol, 2011;45: 431-435 (**IF 0,433**, MNiSW/KBN 15)
5. A SARACEN.: Epidemiologia I obraz kliniczny kompresyjnych złamań trzonów kręgów. W Wertebroplastyka. Pod red. Z. Kotwicy i A. Saracen ISBN 978-83-922776-8-2, MEDICAM, 2009, s.31-42.
6. A SARACEN, Z. KOTWICA: Wyniki leczenia i powikłania wertebroplastyki. W Wertebroplastyka. Pod red. Z. Kotwicy i A. Saracen ISBN 978-83-922776-8-2, MEDICAM, 2009,s. 57-73.
7. Z. KOTWICA, A. SARACEN: Treatment of vertebral compression fractures (VCF) by percutaneous acrylic vertebroplasty. W: Neurosurgery - new trends in therapy, nursing and rehabilitation. Pod red. Z. Kotwicy, A. Saracen, Gryfice 2009, "MEDICAM", ISBN 978-83-922776-9-9;s. 7-18

A-Oz

4.3 Omówienie celu naukowego i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania

4.3.1. Wprowadzenie i cel naukowy

Choroby kręgosłupa za jednym z najpowszechniejszych społecznych problemów zdrowotnych, powodujących obniżenie jakości życia i ograniczenie zdolności do pracy. Dominującym objawem zmian chorobowych jest ból, niekiedy o bardzo silnym natężeniu, uniemożliwiający lub ograniczający w stopniu znacznym aktywność ruchową pacjentów. W populacji osób starszych jedną z najistotniejszych chorób jest osteoporoza, która u około 70% ludzi na nią cierpiących powoduje złamania trzonów kręgów. Leczenie osteoporozy jest w zakresie zniesienia dolegliwości bólowych nadal mało skuteczne i z tego powodu średni wiek życia pacjentów ze złamaniami osteoporotycznymi jest o około 4 lat krótszy, niż pozostałych członków społeczeństwa. W leczeniu złamań osteoporotycznych, którymi najczęściej są złamania kręgosłupa stosuje się różne metody leczenia zachowawczego, począwszy od unieruchomienia pacjentów, zakładanie gorsetów, leczenie farmakologiczne, które ze względu na natężenie bólu z zasady opiera się na narkotycznych lekach przeciwbólowych, czy nawet naświetlanie promieniowaniem gamma celem zniesienia dolegliwości bólowych. W złamaniu osteoporotycznym ból jest niezwykle silny, unieruchamiający pacjenta, często uniemożliwiający mu nawet niewielkie ruchy. Efekt leczenia zachowawczego pojawia się dopiero po kilku tygodniach, a stosowanie leków narkotycznych powoduje dodatkowe trudności w codziennym życiu. Od kilkunastu lat wprowadzono małoinwazyjne, przezskórne metody chirurgiczne, które mają nie tylko zabezpieczać przed narastaniem zniszczenia trzonu kręgu, lecz również, czy przede wszystkim znosić ból, który jest najistotniejszą dolegliwością u tych pacjentów. Celem moich badań była ocena wyników leczenia operacyjnego pacjentów ze złamaniami osteoporotycznymi przy użyciu przezskórnej wertebroplastyki.

4.3.2. Metodologia przeprowadzonych badań

Przedmiotem analizy byli pacjenci oddziałów neurochirurgicznych leczonych operacyjnie z powodu zespołu bólowego kręgosłupa powstałego w wyniku złamań osteoporotycznych trzonów kręgów, zarówno złamań pojedynczych jak i mnogich. Oceniano stan pacjentów przed zabiegiem operacyjnym, zwracając szczególną uwagę na natężenie bólu, określanego w oparciu o wzrokową 100mm analogową skalę oceny bólu /VAS/, następnie pacjentów

ASUn

operowano i oceniano ich dolegliwości po zabiegu operacyjnym, zarówno w okresie krótkim – dni i miesięcy, jak i w trzyletnim okresie obserwacji. Poddano analizie powikłania zabiegu operacyjnego i ich wpływ na wyniki leczenia. Ogólnie analizowana grupa pacjentów liczyła blisko 500 osób, a ilość wykonanych procedur operacyjnych przekroczyła 1000.

4.3.3. Omówienie wyników

W analizowanych grupach pacjentów, zarówno tych ze złamaniami pojedynczymi, jak i w przypadków złamań mnogich – od dwóch do sześciu trzonów natężenie bólu przed leczeniem operacyjnym było bardzo znaczne i w skali VAS przekraczało u wszystkich pacjentów 60 mm. Pacjentów poddawano leczeniu operacyjnemu, przy czym wszyscy pacjenci leczeniu byli przezskórną augmentacją złamanego trzonu z użyciem polimetametakrylu /PMMA/. Zabieg operacyjny jest małoinwazyjny, wykonywany w znieczuleniu miejscowym, wykonywany jest pod kontrolą rtg w czasie rzeczywistym, trwa około 15 minut. Okres hospitalizacji pacjenta wynosi około 24 godzin. Wyniki leczenia, tj. natężenie bólu oceniano już po 12 godzinach po operacji i następnie po 7 i 30 dniach, następnie co 3 do 6 miesięcy aż do okresu 3 lat po zabiegu. Poddano również analizie powikłania operacji. W oddzielnej publikacji zwrócono uwagę na możliwość koincydencji złamań osteoporotycznych z innymi chorobami kręgosłupa, przedstawiając przypadek pacjentki z osteoporozą, która niezależnie od tej choroby rozwinęła zespół ostrego uszkodzenia rdzenia kręgowego w wyniku współistnienia bardzo rzadkiego schorzenia - nadoponowego naczyniaka jamistego.

Ocena natężenia bólu po zabiegu operacyjnym wykazała u ponad 90% pacjentów znaczące zmniejszenie dolegliwości, w VAS ból zmniejszył się średnio o 40 mm, co skutkowało istotną poprawą sprawności ruchowej, samodzielnym poruszaniem się i istotnym zmniejszeniem dawek leków przeciwbólowych. Znaczące obniżenie bólu wystąpiło już w pierwszych godzinach po zabiegu operacyjnym i u 80% pacjentów silne dolegliwości bólowe nie powróciły w trzyletnim okresie obserwacji. Pacjenci z mnogimi złamaniami operowani byli jednoczasowo na dwóch poziomach, kolejne złamane trzony zaopatrywane były w odstępie 2 do 6 tygodni. Jako pierwszy wykonywano zabieg na poziomie, który, jak wynikało z dokładnego badania klinicznego, generował najsilniejsze dolegliwości bólowe. W analizie powikłań zabiegu stwierdzono u około 30% pacjentów wydostanie się cementu kostnego poza trzon złamanego kręgu, lecz nie spowodowało to żadnych objawów klinicznych.

ASW

Nie zaobserwowano klinicznie istotnej zatorowości płucnej. U żadnego pacjenta nie wystąpiły objawy uszkodzenia korzeni lub rdzenia kręgowego. Nie stwierdzono również, aby augmentacja sprzyjała częstszemu pojawianiu się nowych złamań osteoporotycznych trzonów sąsiadujących z trzonami wzmocnionymi cementem kostnym. Należy zwrócić uwagę, że w przypadku wykonywania wertebroplastyki z powodu innych niż złamanie osteoporotyczne powodów, przede wszystkim procesów nowotworowych niszczących trzony, zarówno zatorowość płucna jak i objawy uciskowe struktur położonych w kanale kręgowym mogą się pojawić, co podkreślono w dwóch publikacjach.

4.3.4. Znaczenie uzyskanych wyników

W omawianym cyklu publikacji omówiono występowanie złamań osteoporotycznych w aspekcie epidemiologicznym, klinicznym i społecznym. Złamania osteoporotyczne kręgosłupa występują w znaczącym odsetku populacji w wieku podeszłym i starczym, częściej u kobiet i ich głównym, dominującym objawem jest ból o bardzo silnym natężeniu. Klasyczne metody leczenia nie powodują szybkiego zmniejszenia natężenia bólu, a unieruchomienie pacjentów przez okres kilku tygodni w istotny sposób zwiększa prawdopodobieństwo wystąpienia poważnych objawów ogólnych w tych grupach wiekowych. Augmentacja jest metodą, która e względu na małoinwazyjność może być wykonana w każdym wieku i nawet przy istotnych obciążeniach ogólnych, które uniemożliwiają bardziej agresywne chirurgiczne leczenie, czy nawet możliwość zastosowania znieczulenia ogólnego. Wykonane badania ujawniły wysoką skuteczność wertebroplastyki w zmniejszeniu lub zniesieniu bólu związanego z osteoporotycznymi złamaniami trzonów. Istotną redukcją odczuwania bólu stwierdzono już w ciągu kilku godzin p wykonaniu zabiegu i bardzo dobry wynik leczenia utrzymywał się przez okres wielu miesięcy. Wertebroplastyka jest metodą chirurgicznego leczenia bólu, lecz równocześnie podanie cementu kostnego wzmacnia złamany trzon, co zapobiega jego dalszej destrukcji, dalszemu obniżaniu wysokości i związanego z tym nasilenia dolegliwości bólowych i narastania zaburzeń postawy ciała. Powikłania klinicznie tej metody leczenia są wyjątkowo rzadkie, w naszym materiale nie wystąpiły, mimo wydostania się cementu kostnego poza złamany trzon w około 30% przypadków. Powikłania istotne klinicznie pojawiają się częściej w leczeniu wertebroplastyką bólu powodowanego przez złamania patologiczne w przebiegu chorób nowotworowych, co ukazano w jednej z omawianych publikacji. Należy również podkreślić, że w przebiegu

ASOc

złamań osteoporotycznych trzonów kręgów wyjątkowo rzadko dochodzi z tego powodu do pojawienia się deficytów neurologicznych i pojawienie się takich objawów nakazuje szukać innej poza złamaniem przyczyny zespołu klinicznego, co pokazano w jednym z analizowanych artykułów.

Omawiany cykl prac pokazuje wysoką skuteczność wertebroplastyki przezskórnej w leczeniu zespołów bólowych będących wynikiem kompresyjnych złamań kręgosłupa i wydaje się być metodą leczenia pierwszego rzutu w tej jednostce chorobowej. Choć cykl prac głównie dotyczy złamań osteoporotycznych, metoda ta znajduje zastosowanie również w leczeniu zespołów bólowych w przebiegu złamań trzonów o innych przyczynach – chorobach nowotworowych, aseptycznych martwicach trzonów i naczyniakach trzonów

5. OMÓWIENIE POZOSTAŁYCH OSIĄGNIĘĆ NAUKOWO – BADAWCZYCH

Przed uzyskaniem tytułu doktora nauk medycznych byłam autorką 7 prac dotyczących położnictwa i organizacji opieki nad położnicami w systemie „rooming in" oraz edukacji zdrowotnej położnic. Podsumowaniem tych badań była obroniona w roku 2006 praca doktorska na Wydziale Pielęgniarstwa Akademii Medycznej w Lublinie, dotycząca organizacji opieki w systemie „rooming in" (promotor dr hab. med. Anna Ksykiewicz – Dorota, kierownik Katedry i Zakładu Zarządzania w Pielęgniarstwie Uniwersytetu Medycznego w Lublinie).

5.1 Jestem autorem 61 prac powstałych po uzyskaniu tytułu doktora nauk medycznych

Tematyka większości publikacji dotyczy następujących kierunków badawczych:

- Organizacja opieki pielęgniarskiej i położniczej

Ten cykl prac jest kontynuacją zainteresowań związanych z pracą doktorską i dotyczy głównie organizacji pracy położnych (4 publikacje):

1. A. SARACEN, S. GRADOWSKA – BURCZYK, A. KSYKIEWICZ-DOROTA: SWOT, Benchmarking i Stakeholders – metody analizy strategicznej stosowane w sektorze opieki pielęgniarskiej/położniczej. W: Strategie organizacji na rynku usług. Pod red. E. Skrzypek i T. Dyra, WSFiB, Radom 2006.s.87-97.
2. A. KSYKIEWICZ-DOROTA, A. SARACEN: Selection of methodological procedure for midwifery staff scheduling in an obstetric ward (Wybór procedury metodologicznej dla planowania obsad położnych na oddziale położniczym). Polish J. of Environ. Stud. Vol. 16, No 5A (2007),s. 245-248. **(IF 0,627)**

ASOk

3. A. KSYKIEWICZ-DOROTA, A. SARACEN: Structure of working time of midwives in maternity ward organized in rooming-in system (Struktura czasu pracy położnych na oddziale położniczo - noworodkowym zorganizowanym w systemie rooming-in). Polish J. of Environ. Stud. Vol. 16, No 5A (2007), s.253-256. **(IF 0,627)**
4. A. SARACEN: Specificity of Human Resources Planning in the Health Systems. W: Trends in Nursing Care. Pod red. A. Saracen, M. Wysokińskiego, W. Fideckiego. Radomska Szkoła Wyższa, ISBN 978-83-922776-6-8; 2008,s.7-18.

- Problemy pielęgnacyjne ze szczególnym uwzględnieniem pielęgniarstwa w chorobach układu nerwowego (15 publikacji):
  1. A. SARACEN, M. ZIĘTEK: Znaczenie stylu życia w pielęgnowaniu i samo opiece pacjentów z nadciśnieniem tętniczym złośliwym. Pielęgniarka i Położna. Nr 3 (2008), s.7.
  2. M. WYSOKIŃSKI, W. FIDECKI, W. BERNAT, A. SARACEN, Z. SIENKIEWICZ, L. WALAS, A. SADURSKA: Opieka pielęgniarska nad pacjentem po udarze niedokrwiennym mózgu przebywającym w zakładzie opiekuńczo-leczniczym - studium przypadku. (Nursing care of a patient staying in a treatment and care institution, having suffered from a cerebral ischemia stroke - a case study). W: Pielęgniarstwo w neurologii i neurochirurgii - wybrane zagadnienia. Pod. red. M. Skrzypek-Czerko i R. Ślusarza, Bydgoszcz 2009,s.187-206, ISBN 978-83-231-2286-9, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.
  3. R. ŚLUSARZ, M. BIERCEWICZ, A. SARACEN, M. WYSOKIŃSKI: Selected functional assessment scales in neurosurgery. (Wybrane skale oceny czynnościowej w neurochirurgii.). W: Neurosurgery - new trends in therapy, nursing and rehabilitation. Pod red. Z. Kotwicy, A. Saracen, Gryfice 2009, "MEDICAM", ", ISBN 978-83-922776-9-9,s. 39-48.
  4. R. JABŁOŃSKA, W. BEUTH, R. ŚLUSARZ, A. SARACEN: Factors which determine the efficiency of patients who underwent surgical treatment of disc disease. W: Neurosurgery - new trends in therapy, nursing and rehabilitation. Pod red. Z. Kotwicy, A. Saracen, Gryfice 2009, "MEDICAM", ", ISBN 978-83-922776-9-9; s.57-70.
  5. R. JABŁOŃSKA, A. SARACEN, R. ŚLUSARZ, W. BEUTH: Biopsychosocial aspects

ASk

of a vertebral column pain. W: Neurosurgery advances in therapy, nursing and rehabilitation. Pod red. Z. Kotwicy, Politechnika Radomska, Radom 2010 (ISBN 978-83-7351-372-3);s.235-244.

6. A. SARACEN, R. ŚLUSARZ: Selection of Quantitative Methods of Classification and Assessment of Patients with Proliferative Process in the Central Nervous System. W: Neurosurgery advances in therapy, nursing and rehabilitation. Pod red. Z. Kotwicy. Politechnika Radomska, Radom 2010 (ISBN978-83-7351-372-3);s.92-96.
7. R. ŚLUSARZ, A. SARACEN: Functional Capacity Scale in Clinical Practice. W: Neurosurgery advances in therapy, nursing and rehabilitation. Pod red. Z. Kotwicy. Politechnika Radomska, Radom 2010 (ISBN 978-83-7351-372-3);s.97-103.
8. KRÓLIKOWSKA, R. ŚLUSARZ, R. JABŁOŃSKA, M. BIERCEWICZ, A. SARACEN: The influence of surgical treatment on patients' self-dependence with subtentorial tumors. W: Neurosurgery advances in therapy, nursing and rehabilitation. Pod red. Z. Kotwicy. Politechnika Radomska, Radom 2010 (ISBN 978-83-7351-372-3);s.111-117.
9. A. SARACEN, A. KRÓLIKOWSKA, R. ŚLUSARZ, M. BIERCEWICZ: Functioning problems of patients suffering from posterior cranial fossa tumors who underwent a stereotactic biopsy. W: Neurosurgery advances in therapy, nursing and rehabilitation. Pod red. Z. Kotwicy. Politechnika Radomska, Radom 2010 (ISBN 978-83-7351-372-3);s 118-124.
10. A. SARACEN, R. ŚLUSARZ, R. JABŁOŃSKA, W. FIDECKI, M. WYSOKIŃSKI, H. KACHANIUK, B. WOŹNIAK, L. GRZELAK: Pre- and Postoperative Pain in Neurosurgical Patients. W: Neurosurgery advances in therapy, nursing and rehabilitation. Pod red. Z. Kotwicy. Politechnika Radomska, Radom 2010 (ISBN 978-83-7351-372-3); s.125-124.
11. A. SARACEN, R. JABŁOŃSKA, R. ŚLUSARZ, B. WODNIAK, A. WOŹNIAK: Diagnosed cerebellopontine angle tumor-therapeutic difficulties in care of the sick. W: Neurosurgery advances in therapy, nursing and rehabilitation. Pod red. Z. Kotwicy. Politechnika Radomska, Radom 2010 (ISBN 978-83-7351-372-3);s.143-148.

ASQ

12. R. JABŁOŃSKA, R. ŚLUSARZ, A. KRÓLIKOWSKA, L. GRZELAK, A. SARACEN: Comprehensive nursing care of patient suffering from craniopharyngioma - the description of case. W: Neurosurgery advances in therapy, nursing and rehabilitation. Pod red. Z. Kotwicy. Politechnika Radomska, Radom 2010 (ISBN 978-83-7351-372-3); s.149-155.
13. R. JABŁOŃSKA, A. KRÓLIKOWSKA , A. SARACEN, E. LEWICKA, W.BEUTH: Occupational stress of nurses working on neurological and neurosurgical wards. W: Neurosurgery. Advances in therapy and nursing Telemedicine. Pod red. Z. Kotwicy. Politechnika Radomska, Radom 2011 (ISBN 978-83-7351-438-6); s.87-101.
14. KRÓLIKOWSKA, R. JABŁOŃSKA, A. SARACEN, A. WĘGRZYNOWSKA, M. ŚNIEGOCKI: Nurses' knowledge about chosen neurological and neurosurgical disorders. W: Neurosurgery. Advances in therapy and nursing Telemedicine. Pod red. Zbigniewa Kotwicy. Politechnika Radomska, Radom 2011 (ISBN 978-83-7351-438-6);s. 102-115.
15. A. SARACEN, M. DZIERŻANOWSKI, A. RUTYNA, W. SŁOMKO: Evaluation of the quality of life after operation on the lumbar part of the spine in the disc-root conflict. W: Neurosurgery advances in therapy, nursing and rehabilitation. Pod red. Z. Kotwicy. Politechnika Radomska, Radom 2010 (ISBN 978-83-7351-372-3);s.184-196

- Telemedycyna – zastosowanie telemedycyny w pielęgniarstwie i ocena przydatności i wiarygodności przekazu telemedycznego w terapii. Jestem członkiem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Telemedycyny i kontynuuje współpracę w tym zakresie (1 publikacja):

1. A. SARACEN: Telenursing-a way to improve professional health care. W: Neurosurgery advances in therapy, nursing and rehabilitation. Pod red. Z. Kotwicy. Politechnika Radomska, Radom 2010 (ISBN 978-83-7351-372-3); s.7-14.

ASOy

- Zastosowanie nowoczesnych technik komputerowych w medycynie zmieniło całkowicie możliwości diagnozowania i leczenia. Wzrost możliwości terapeutycznych dzięki technikom cyfrowym jest szczególnie widoczny w bardzo specjalistycznych dziedzinach chirurgii, przede wszystkim w neurochirurgii. Pracowałam nad oceną przydatności neuronawigacji oraz wysokorozdzielczych badań tomograficznych w diagnostyce układu nerwowego (2 publikacje). Zajmując się badaniami pacjentów z krwawieniem podpajęczynówkowym zebrałam również materiał do oceny występowania rzadkiego, lecz ważnego klinicznie powikłania krwawienia, jakim jest neurogenny obrzęk płuc (1 publikacja) :

1. Z. KOTWICA, A. SARACEN: Computer – Assisted Navigation in Brain Tumor Surgery. W: Information Technologies in Biomedicine, vol. 2. Ed. by E. Piętka, J.Kawa, ISBN 978-3-642-13104-2, Springer 2010, s. 203-210.
2. A. SARACEN, E. SUDNIKIEWICZ, Z. KOTWICA: Value of 3D computed tomographic angiography (CTA) in the diagnosis of aneurysmal subarachnoid hemorrhage - verified by surgical findings. W: Neurosurgery. Advances in therapy and nursing Telemedicine. Pod red. Zbigniewa Kotwicy. Politechnika Radomska, Radom 2011 (ISBN 978-83-7351-438-6);s. 21-33.
3. A SARACEN, Z KOTWICA, A WOŹNIAK-KOSEK, P KASPRZAK: Neurogenic pulmonary edema in aneurysmal subarachnoid hemorrhage. Adv Exp Med Biol 2016, DOI 10.1007/5584_2016_70 (**IF 1,953**, MNiSW 25)

- Badania nad wiedzą młodzieży o zdrowiu i zachowaniach prozdrowotnych oraz epidemiologia urazów u dzieci (9 publikacji).
    1. A. SARACEN: Wiedza i postawy prozdrowotne młodzieży dotyczące chorób nowotworowych i zakaźnych układu płciowego. Wydawnictwo Politechniki Radomskiej, 2010,monografia nr 146, ISSN 1642-5278, s. 1- 172.
    2. A. SARACEN: The use and knowledge about contraception among high school students. W: Medical and social problems of human in different periods of life. Pod red. Z. Kotwicy. Politechnika Radomska, Radom 2010 (ISBN 978-83-7351-368-6);s. 413-422.

ASOz

3. A. SARACEN: Używanie tytoniu, alkoholu i substancji psychoaktywnych przez młodzież szkół ponadgimnazjalnych. W: Hygeia Public Health 2010, 45:s. 67-69.
4. A. SARACEN: Zachowania zdrowotne młodzieży szkół ponadgimnazjalnych. Hygeia Public Health 2010, 45: s.70-73.
5. A. SARACEN: Secondary school pupil's knowledge about sexually transmitted diseases. W:Medical and social problems of human in different periods of life. Pod red. Z. Kotwicy. Politechnika Radomska, Radom 2010 (ISBN 978-83-7351-368-6); s. 423-430.
6. A. WOŹNIAK-KOSEK, B. KEMPIŃSKA-MIROSŁAWSKA, M. MENDRYCKA, A. SARACEN, G. HOSER: Factors affecting decision concerning influenza vaccination among students of medical faculties. Acta Biochim Pol 2014, 61 (4): s. 829-832. (**IF 1,389**, MNiSW/KBN 15)
7. A. WOŹNIAK-KOSEK, M. MENDRYCKA, A. SARACEN, J. KOSEK, E. HALMAN-SZELIŃSKA, B. ZIELNIK-JURKIEWICZ, B. KEMPIŃSKA-MIROSŁAWSKA: Vaccination status and perception of influenza vaccination in the polish population. Adv Exp Med Biol 2015, 836 (5): s. 41-46. (**IF 1,953**, MNiSW/KBN 15)
8. R. DOMŻAŁ-DRZEWICKA, A. SARACEN, M. RZĄCA, P. WĘGOROWSKI, A. STANISŁAWEK, B.P. MICHALAK: Retrospective study injury rates among children and adolescents in the Lublin region. Ann Agric Environ Med 2016, 23(2): 297-303. (**IF 0,895**, MNiSW/KBN 20)
9. A. SARACEN: Cigarette smoking and respiratory system diseases in adolescents. Adv Exp Med Biol 2016, DOI 10.1007/5584_2016_60 (**IF 1,953**, MNiSW/KBN 25)

AS Ca

- Kolejnym zagadnieniem naukowym, nad którym pracowałam były problemy zdrowotne ludzi niepełnosprawnych, w wieku podeszłym oraz zagadnienia rehabilitacji z istotnym uwzględnieniem muzykoterapii. Muzykoterapia jest mi istotnie bliska, jestem bowiem absolwentem szkoły muzycznej. Znalazła się tu również publikacja dydaktyczna, dotycząca zagadnień biochemicznych w naukach o zdrowiu (21 publikacji).

1. Z. KOTWICA, A. SARACEN: Severe head injuries In the elderly. Hygeia Public Health 2010, 45,s. 197-199.
2. A. SARACEN, Z. KOTWICA: Acute head injuries in the elderly – therapy and nursing. An analysis of 300 consecutive patients. W: Selected problems of the ageing population. Ed. by W. Fidecki, M. Wysokiński, Radom 2009, Radomska Szkoła Wyższa, ISBN 978-83-928882-4-6;s.341-350.
3. A. KOZAK – SYKAŁA, L. WDOWIAK, A. SARACEN: Choroby narządu ruchu jako przyczyna orzekania o nie zdolności do samodzielnej egzystencji u osób ubezpieczonych w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. W: Medycyna ogólna, 2009,15,I.
4. A. SARACEN, M. JANISZEWSKI: Rola rehabilitacji społecznej w lecznictwie uzdrowiskowym. W: Wybrane problemy pielęgniarstwa i fizjoterapii, Pod red. A.Saracen, W. Hagnera. Radomska Szkoła Wyższa, Radom 2008, ISBN 978-83-922776-5-1;s.39-46.
5. A. SARACEN, M. JANISZEWSKI: Rehabilitacja pedagogiczna na bazie doświadczeń szpitala uzdrowiskowego. W:Wybrane problemy pielęgniarstwa i fizjoterapii. Pod red. A.Saracen, W. Hagnera. Radomska Szkoła Wyższa, Radom 2008, ISBN 978-83-922776-5-1; s. 47-56.
6. A. SARACEN, M. JANISZEWSKI: Wykorzystanie narzędzi humanistycznych w rehabilitacji. W:Wybrane problemy pielęgniarstwa i fizjoterapii. Pod red. A. Saracen, W. Hagnera. Radomska Szkoła Wyższa, Radom 2008, ISBN 978-83-922776-5-1;s. 125-140.
7. A. SARACEN, M. JANISZEWSKI: Muzykoterapia w procedurach fizjoterapeutycznych, ISBN 978-83-922778-1-3; Radomska Szkoła Wyższa, 2008 (monografia);s. 1-120.
8. M. JANISZEWSKI, A. SARACEN: Muzyka w profilaktyce, leczeniu i rehabilitacji, ISBN 978-83-922776-7-5, Radomska Szkoła Wyższa, 2009 (monografia); s.1-281.

ASDu

9. M. DERENGOWSKA-HAGNER, M. DYLEWSKI, A. KOŁĄTAJ, M. DYLEWSKA, A. SARACEN, W. HAGNER: Objectivisation of Matthias Test for functional capacity of trunk postural muscles. Presentation of an own measurement protocol using ZEBRIS system. W: Medical and social problems of human in different periods of life Pod red. Z. Kotwicy. Politechnika Radomska, Radom 2010 (ISBN 978-83-7351-368-6); s.225-238.
10. W. BEUTH, I. GŁOWACKA, K. NOWACKA, M. SASINOWSKA, A. KOŁĄTAJ, A. SARACEN, W. HAGNER: Evaluation of the impact of hippotherapy on improving selected motor functions such as: coordination and balance. W: Medical and social problems of human in different periods of life. Pod red. Z. Kotwicy. Politechnika Radomska, Radom 2010 (ISBN 978-83-7351-368-6); s.251-268.
11. I.GŁOWACKA, K. NOWACKA, W. ZEGARSKI, Z. SIEDLECKI, A. KOŁĄTAJ, A. SARACEN, W. HAGNER: Effects of fatigue on quality of life in patients with multiple sclerosis. W: Medical and social problems of human in different periods of life. Pod red. Z. Kotwicy. Politechnika Radomska, Radom 2010 (ISBN 978-83-7351-368-6);s. 503-516.
12. S.KRAJEWSKI, J. RUTKOWSKA, K. IDZIAK, M. HAGNER- DERENGOWSKA, M. DYLEWSKI, W. HAGNER, Z. KOTWICA, A. SARACEN: The results of rehabilitation and treatment with microdiscetomia and interspinous stabilization method of patients with lumbar-sacral spinal pain syndrome. W: Neurosurgery. Advances in therapy and nursing Telemedicine. Pod red. Z. Kotwicy. Politechnika Radomska, Radom 2011 (ISBN 978-83-7351-438-6);s. 55-68.
13. M. DZIERŻANOWSKI, A. SARACEN, W. SŁOMKO, E. RZANIAK: Massotherapy in cervical spondylarthrosis. Liquidation of vegetative symptoms.. W: Neurosurgery advances in therapy, nursing and rehabilitation. Pod red. Z. Kotwicy. Politechnika Radomska, Radom 2010 (ISBN 978-83-7351-372-3),s.197-208.
14. A. SARACEN, A. SITEK, A. SARZYNIEC, A. KOŁODZIEJCZYK, I. KOŁBUT: Needs of older people and stereotypes about getting old. (Potrzeby osób starszych a stereotypy starości.). W: Selected problems of the ageing population. Ed. by W. Fidecki, M. Wysokiński, Radom 2009, Radom. Szk. Wyższa ,ISBN 978-83-928882-4-6; 2009,s. 127-136.

AS

15. W. FIDECKI, M. WYSOKIŃSKI, A. SARACEN, M. KOWALSKA, J. DZIKOWIEC, K. PYTKA: Deficyt samoopieki pacjentów w podeszłym wieku ze schorzeniami narządu ruchu objętych opieką długoterminową. W: Wybrane determinanty pielęgniarstwa. Cz. III, ISBN – 978-83-7637-144-3, Warszawski Uniwersytet Medyczny, 2010,s.74-83
16. H. KACHANIUK, A. WILUSZ, M. WYSOKIŃSKI, W. FIDECKI, P. JERZAK, A. SARACEN, L. WALAS: Selected life quality elements in lives of elderly people caregivers. (Wybrane elementy jakości życia opiekunów osób starszych.). W: Holistic care of the elderly. Edited by Agnieszka Saracen, Radom 2009, Radom. Szk. Wyższa, ISBN 978-83-928882-0-8; s.171-180.
17. Z. BANACZEK, A. SARACEN: Satysfakcja życia i samoocena wśród kobiet w okresie menopauzy. Wiad. Lek 2016, 69(2Pt2): 70-73. (MNiSW 11)
18. M. GAWINEK, R. JANISZEWSKA, R ORAWIEC, A SARACEN, Z KOTWICA: Próba oceny stopnia zaradności życiowej u osób po 60 roku życia. Monografia: Zdrowie w ujęciu holistycznym – red. nauk. D. Mucha, Nowy Targ 2016, ISBN 978-83-60621-33-2, s.93-109.
19. R. JANISZEWSKA, R. ORAWIEC, M. GAWINEK, S. NOWAK, A.SARACEN, Z.KOTWICA, R.GOŁĄBEK: Aktywność życiowa a skład ciała kobiet w okresie starzenia. Zdrowie w ujęciu holistycznym – red. nauk. D. Mucha, Nowy Targ 2016, ISBN 978-83-60621-33-2, s.23-38.
20. R. ORAWIEC, S. NOWAK, R. JANISZEWSKA, M. GAWINEK, A. SARACEN, Z. KOTWICA: Wpływ aktywności życiowej na stabilność postawy osób starszych. Zdrowie w ujęciu holistycznym – red. nauk. D. Mucha, Nowy Targ 2016, ISBN 978-83-60621-33-2, s.39-49.
21. M. JANISZEWSKI, M. KILJAŃSKI, A. SARACEN: Biochemia w naukach o zdrowiu. Łódź 2012, Wyższa Szkoła Informatyki i Umiejętności, ISBN 978-83-60282-28-1, s. 1-123.

5.2 Redaktor naczelny wieloautorskich monografii w języku angielskim (4 monografie):

1. Holistic care of the elderly. Edited by Agnieszka Saracen, Radom 2009, Radom. Szk. Wyższa, ISBN 978-83-928882-0-8;
2. Human health in different periods of life. Edited by Agnieszka Saracen, Wiesław Fidecki. Radom 2012, UTH Radom, ISBN 978-83-7351-518-5.

A5 Qz

3. Neurosurgery - new trends in therapy, nursing and rehabilitation. Edited by Zbigniew Kotwica and Agnieszka Saracen, Gryfice 2009, "MEDICAM", ISBN 978-83-922776-9-9.
4. Trends in Nursing Care. Edited by Agnieszka Saracen, Mariusz Wysokiński and Wiesław Fidecki. Radomska Szkoła Wyższa, ISBN 978-83-922776-6-8; 2008

Redaktor naczelny wieloautorskich monografii w języku polskim (2 monografie):

1. Wybrane problemy pielęgniarstwa i fizjoterapii. Pod red. Agnieszki Saracen i Wojciecha Hagnera. Radomska Szk. Wyższa, Radom 2008, ISBN978-83-922776-5-1.
2. Wertebroplastyka. Pod red. Zbigniewa Kotwicy i Agnieszki Saracen, MEDICAM, Gryfice 2009, ISBN 978-83-922776-8-2.

Streszczenia prac wygłoszonych na zjazdach:

- zjazdy międzynarodowe (9 streszczeń)

1. A. SARACEN, A. KSYKIEWICZ-DOROTA: Zapotrzebowanie na opiekę położniczą w zakładach opieki zdrowonej. (Demand for obstetric care in health care units.), W: I Międzynarodowe Forum Promocji Zdrowia (edukacja zdrowotna, profilaktyka, lokalna polityka zdrowotna). Lublin, 8-12 grudnia 2004. Streszcz., s. 75.
2. W. Fidecki, M. Wysokiński, A. SARACEN, R. Ślusarz, H. Kachaniuk, J. Seweryn: Ocena występowania ryzyka upadków wśród ludzi starszych. W: Interdyscyplinarna opieka nad człowiekiem w różnych okresach życia. Międzynarodowa Konferencja Naukowo – Szkoleniowa. Radom 7 grudnia 2011. Radom Wydawnictwo Politechniki Radomskiej, s. 53 (j. polski) i s.54 (j. angielski).
3. A. SARACEN, W. FIDECKI, M. WYSOKIŃSKI, I. WROŃSKA, L. WALAS, M. BIERCEWICZ, J. DZIKOWIEC: Ocena sprawności funkcjonalnej pacjentów geriatrycznych w zakładach pielęgnacyjno – opiekuńczych. W: Międzynarodowa Konferencja Naukowo – Szkoleniowa „Interdyscyplinarna opieka nad człowiekiem w różnych okresach życia". Radom, 7 grudnia 2011. Streszcz. Radom 2011, s. 51.
4. M. WYSOKIŃSKI, W. FIDECKI, D. KULINA, A. SARACEN, J. DZIKOWIEC, M. MALIK, K. PYTKA: Jakość życia związana ze stanem zdrowia mężczyzn w podeszłym wieku. W: Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Zdrowie człowieka w teorii i praktyce". Lubin, 8-9 grudnia 2011. Streszcz. Lublin 2011, s. 31.
5. Z. KOTWICA, A. SARACEN: Wertebroplastyka w leczeniu mnogich złamań

A5Q2

osteoporotycznych w wieku podeszłym. V Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Chirurgii Kręgosłupa, 23-25.10.2014, streszczenia, 35.

6. Z. KOTWICA, A. SARACEN: Pineal area tumors in adults – surgical experience in 15 patients. 14th Asian Australasian Congress of Neurological Surgeons, 15th – 18th April 2015, Jeju Island, Republic of Korea, streszczenia.
7. A. SARACEN, Z. KOTWICA: Results of vertebroplasty of multiple osteoporotic fractures in elderly patients. 14th Asian Australasian Congress of Neurological Surgeons, 15th – 18th April 2015, Jeju Island, Republic of Korea, streszczenia.
8. A. SARACEN: Cigarette smoking and respiratory system diseases in college students. 11th international Conference "Advances in Pneumology" Cologne, 6-7 listopad 2015,streszczenia, ID 25.
9. A. SARACEN: Neurogenic pulmonary edema in aneurismal subarachnoid hemorrhage: an analysis of 250 consecutive patients. 11th international Conference "Advances in Pneumology" Cologne, 6-7 listopad 2015,streszczenia, ID 26.

- zjazdy krajowe (2 streszczenia)

1. A. SARACEN: Planowanie i organizowanie pracy w oddziałach ginekologicznych i położniczych a jakość opieki pielęgniarskiej. W: Piąta Ogólnopolska Konferencja „Jakość w Opiece Zdrowotnej". Kraków, 12-14 kwietnia 2000. Streszcz. Kraków 2000, s. 214-217.
2. M. SZELĄG, A. SARACEN: Aspekty ekonomiczne funkcjonowania służby zdrowia. W: Konferencja Naukowa: Reforma służby zdrowia Szanse i zagrożenia. Radom, 05.12.2002r. Streszcz. Radom 2002 s. 69-74.

5.3 Udział w projektach badawczych

Heterogenność procesu starzenia – próba oceny zmian starczych, sprawności i zaradności życiowej u osób po 60-tym roku życia. Nr projektu 3058/90/P UHT w Radomiu, zakończony w roku 2015.

ASQ

5.4 Wygłoszenie wykładów i referatów na konferencjach tematycznych na zaproszenie organizatorów

Telenursing. Międzynarodowa Konferencja Naukowo – Szkoleniowa „Neurochirurgia i telemedycyna – postępy w diagnostyce, leczeniu i pielęgnowaniu. Kołobrzeg 14 – 17.04.2011.

5.5 Udział w komitetach organizacyjnych konferencji naukowych (12 konferencji, w tym 4 międzynarodowe)

1. 2008 – współorganizator konferencji i prowadzenie sesji pielęgniarskiej na II Konferencji Naukowo – Szkoleniowej *„Nowoczesne leczenie i pielęgniarstwo w neurochirurgii i neurologii"*, Dziwnów, 25-27.04.2008
2. 2008 – organizacja i prowadzenie Konferencji Naukowo - Szkoleniowej *„Opieka hospicyjna "*, Radom, 11.05.2008
3. 2008 – członek Komitetu Naukowego XII Ogólnopolskiej Konferencji Naukowo-Szkoleniowej: *„Uzależnienia a rodzina. Pielęgniarstwo pediatryczne – nowe zadania"*, Nałęczów, 3-5.09.2008. Prowadzenie sesji IV – Uzależnienia a zdrowie
4. 2008 – przewodnicząca Komitetu Naukowego i Organizacyjnego Konferencji Naukowo - Szkoleniowej *„Trendy w opiece pielęgniarskiej"*, Radom, 10.10.2008
5. 2009 – prowadzenie sesji pielęgniarskiej, członek Komitetu Naukowego i Organizacyjnego III Konferencji Naukowo- Szkoleniowej *„Neurochirurgia – postępy w leczeniu, pielęgniarstwie i rehabilitacji"*, Dziwnów, 24-26.04.2009
6. 2009 – V-ce Przewodnicząca Komitetu Naukowego Konferencji Naukowej *„Interdyscyplinarna opieka nad osobami starszymi"*, Radom, 2.06.2009
7. 2010 – członek Komitetu Naukowego i Organizacyjnego Sympozjum Naukowo – Szkoleniowego *„Neurochirurgia - postępy w leczeniu, pielęgniarstwie i rehabilitacji"*, Dźwirzyno, 23-25.04.2010
8. 2010 – V-ce Przewodnicząca Komitetu Naukowego i członek Komitetu Organizacyjnego Międzynarodowej Konferencji Naukowo –Szkoleniowej *„Medyczne i społeczne problemy człowieka w różnych okresach życia"*, Radom, 4.11.2010
9. 2010 – członek Komitetu Naukowego Międzynarodowej Konferencji Naukowo – Szkoleniowej *„Interdyscyplinarny wymiar zdrowia i choroby"*, Warszawa, 18 -19.11.2010

ASQ

10. 2011 - członek Komitetu Naukowego Międzynarodowej Konferencji Naukowo – Szkoleniowej *„Neurochirurgia i telemedycyna – postępy w diagnostyce, leczeniu i pielęgnowaniu"*, Kołobrzeg, 14-17.04.2011
11. 2011 – członek Komitetu Naukowego i Organizacyjnego Międzynarodowej Konferencji Naukowo – Szkoleniowej *„Interdyscyplinarna opieka nad człowiekiem w różnych okresach życia"* Radom, 7.12.2011
12. 2012–członek Komitetu Naukowego i Organizacyjnego Konferencji Naukowo – Szkoleniowej *„Zdrowie człowieka w różnych okresach życia"* Radom, 3.12.2012.

5.6 Udział w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism

Członek komitetu redakcyjnego czasopisma "The Advances in mHealth, eHealth, Telemedicine and Medical Informatics".

5.7 Osiągnięcia dydaktyczne i praca w organizacjach użyteczności społecznej

Po ukończeniu studiów pielęgniarskich w roku 1994 przez kolejne 4 lata byłam nauczycielem położnictwa w Zespole Szkół Medycznych w Radomiu, a następnie w latach 1998 – 2003 pracowałam jako nauczyciel akademicki w Wyższej Szkole Dziennikarskiej na kierunku organizacji i zarządzania, gdzie prowadziłam zajęcia z organizacji i zarządzania w służbie zdrowia. Równocześnie w tym samym czasie byłam naczelną pielęgniarką w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Radomiu.

W latach 2003 – 2006 byłam organizatorem i wiceprezesem Katolickiego Hospicjum dla Dzieci i Dorosłych w Radomiu.

W latach 2005 - 2009 pracowałam jako nauczyciel akademicki na Wydziale Nauk o Zdrowiu w Radomskiej Szkole Wyższej. W latach 2006-2008 byłam prorektorem ds. kształcenia Radomskiej Szkoły Wyższej, w roku akademickim 2008/2009 dziekanem Wydziału Nauk o Zdrowiu.

W roku 2009 zostałam zatrudniona jako adiunkt i dyrektor nowo powstałego Instytutu Zdrowia Politechniki Radomskiej im. K. Pułaskiego, w którym w roku akademickim 2009/2010 rozpoczęto naukę na kierunkach pielęgniarstwo i fizjoterapia. W roku akademickim 2010/2011 i 2011/2012 byłam zastępcą dyrektora tego Instytutu, zajmując się głównie organizacją pracowni i rozwijając dydaktykę. W roku 2012 Instytut został przekształcony w Wydział Nauk o Zdrowiu i Kultury Fizycznej już Uniwersytetu

ASOr

Technologiczno –Humanistycznego im. K. Pułaskiego w Radomiu, w którym objęłam funkcje kierownika Zakładu Pielęgniarstwa, równocześnie pełniąc funkcję prodziekana ds. dydaktyki oraz członka Senatu Uczelni. Funkcje te pełnię do chwili obecnej. W roku 2013 zostały utworzone studia pielęgniarskie II stopnia, zarówno stacjonarne, jak i niestacjonarne. Obecnie na kierunku pielęgniarstwo studiuje 308 studentów, studia I stopnia ukończyło 600 studentów, uzyskując tytuł zawodowy licencjata pielęgniarstwa, a 60 osób tytuł magistra. Przez cały czas pracy prowadzę zajęcia z przedmiotów „podstawy pielęgniarstwa", „pielęgniarstwo z etyką zawodu" , „zdrowie publiczne", „promocja zdrowia" i „zarządzanie w pielęgniarstwie".

5.8 Opieka naukowa nad studentami

W latach 2007 – 2009 –promotor 84 obronionych prac licencjackich na kierunku pielęgniarstwo w Radomskiej Szkole Wyższej

Od 2010 roku na Uniwersytecie Technologiczno – Humanistycznym im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu – promotor 65 obronionych prac licencjackich na kierunku pielęgniarstwo, promotor obronionych 30 prac magisterskich na tym kierunku.

Łączny Impact Factor **12,904 (MNiSW/KBN 246; IC 255,98)**

Dodatkowo dwie prace pełnotekstowe opublikowane w suplementach **IF 1,254**

Agnieszka Sowcew